smutecnireci.cz

Milá rodino, milí přátelé,

děkuji, že jste dnes přišli rozloučit se s naší Babi Boženkou.

Stojíme v malé kapli, kde je ticho skoro slyšet, a přesto mám pocit, že tu s námi něco šeptá. Možná je to ten klidný hlas, který uměl utišit i věci, které jsme považovali za neutišitelné.
A možná je to jen vědomí, že člověk, který celý život rozdával slova, teď žije právě v těch našich.

Babi Boženka, celým jménem Božena Nováková, se narodila 12. března 1941 v Pardubicích.
Po svatbě se s dědou Karlem přestěhovali do Hradce Králové, kde pak zůstala doma – v tom nejširším smyslu toho slova.
Vychovala dvě dcery, Janu a Petru, a většinu života pracovala v místním knihkupectví.

Možná ji vidíte stejně jako já: v šedém svetru, s nenápadnou broží, ruce položené na pultu, prsty, které se skoro mimoděk dotýkaly hřbetů knih, jako by je hladily.
Když jste se ptali na Poezii, začaly jí jiskřit oči. Když jste chtěli poradit pro dítě, ztišila hlas a zeptala se na jméno, jako by tím začínala přátelství mezi knihou a malým čtenářem.
Neokázalá, přesná, trpělivá. Tichá síla.

Po odchodu do důchodu se z knihkupectví přesunula do knihovny – tentokrát jako dobrovolnice – ale vlastně nezměnila nic na tom, kým byla. Jen měla víc času.
Víc času pro vnoučata, pro nás čtyři: Kláru, Terezu, Jakuba a Martina.
A víc času na to, co považovala za samozřejmé: být užitečná, neukvapovat se,

ptát se a poslouchat.Vytvořte si vlastní personalizovanou řeč na smutecnireci.cz

Já mluvím jako její vnučka, která po škole chodila k babičce tak často, že náš balkon znal i moje odmlouvání i moje tajemství.
Jsou to letní večery, na které nikdy nezapomenu: se sklenicí citronády, s teplým vzduchem, který voněl po trávě a čerstvě upečené bábovce, a se Seifertem v babiččiných rukou.
Četla nahlas pomalu, s pauzami přesně tam, kde věta potřebovala nadechnout.
A jednou mi podala malý notýsek. „Piš si," řekla. „Ne proto, aby to bylo chytré, ale aby to bylo tvoje."
Od té doby vím, že psaní není jen pro spisovatele. Je to způsob, jak si ukládat svět, aby se nám nepřesypal mezi prsty.

Babi byla laskavá bez teorie.
Když nám bylo těžko, neptala se, proč to nezvládáme. Položila konvici na sporák, přitáhla židli a řekla: „Povídej."
Měla jemný humor – ne ten, který přebije místnost, ale ten, který ji potichu seřídí.
Stačil pohled přes brýle a věta „No, tak to máme veselé," a napětí povolilo.
Věděla, jak nás uklidnit, a dělala to bez fanfár.
Možná i proto jí to všichni svěřovali: drobné starosti, velké obavy, seznamy věcí, které nás budily v noci.

Byla skromná, ale ne menší, než byla.
Rodina pro ni byla vždy první – ne jako heslo, ale jako rytmus dne.
Poctivost v práci brala jako slušnost vůči sobě i světu.
Vzdělání pro ni nebyla soutěž, ale otevřené okno.
A laskavé slovo považovala za nejlevnější a zároveň nejvzácnější dar.

V Hradci znali Babi Boženku podle toho, že nikdy neposlala nikoho pryč s „nevím".
Věděla.
Věděla, kde na polici stojí básně, které přestanou bolet. Věděla, do které pohádky se schovat, když je na světě o jednu povinnost víc, než se dá unést.

Vytvořte si vlastní personalizovanou řeč na smutecnireci.cz

Věděla, že roztržená stránka se dá slepit, a že to nevadí. I kniha se může zlomit a přitom zůstat celá.

Pro nás doma zůstane navždy přítomná ve vůni bábovky, kterou pekla bez receptu a s jistotou, že „těsto si řekne“.
V tom klidném hlase, kterým šeptala dětem v knihovně, i když v sále šumělo dvacet zvědavců a pár neposedů navíc.
V tom, že si i dnes večer někdo z nás vytáhne z kapsy notýsek a zapíše si do něj větu, aby neulétla.

Babi zůstala věrná dědovi Karlovi i po jeho odchodu. O něm mluvila s vděčností a klidem.
Dnes si je umím představit vedle sebe: on s rukama, které všechno spraví, ona se slovem, které všechno ztiší.
Vděčně myslím na mámu Janu a tetu Petru – na to, co do nás vložily, protože to měly od ní.
A myslím na nás, vnoučata: Kláru, Terezu, Jakuba a Martina. Každý z nás nese kousek jejího ticha a jejího humoru, a možná i tu zvědavost, která se nikdy nedala odbýt.

Co nám bude nejvíc chybět?
Ten klidný hlas, který říkal „to bude dobré“ způsobem, kterému se dalo věřit.
Vůně čerstvě upečené bábovky, která přivolávala domov i do cizího dne.
A to, jak si dokázala sednout vedle nás – ne naproti, aby soudila, ale vedle, aby byla.

Dnes pláčeme, ale nebyla by to Babi, kdybychom mluvili jen o ztrátě.
Její život měl tvar, který stojí za oslavu.
Narodila se v Pardubicích, našla domov v Hradci Králové, objevila svoje poslání mezi regály s knihami, vychovala dvě dcery a s něhou a pečlivostí doprovodila čtyři vnoučata do světa.
Až do posledních let seděla mezi dětmi v knihovně a četla – pomalu, srozumitelně, s úsměvem, který trpělivě učil: slova jsou tu pro nás všechny.

Vytvořte si vlastní personalizovanou řeč na smutecnireci.cz

Jaké poselství nám tu nechala?
Možná právě tohle: držet rodinu blízko a přitom nechat každého růst.
Pracovat poctivě, ať je práce jakákoliv, protože důležité je, jak ji děláme.
Nevyvyšovat se, ale nezmenšovat se.
A na konci dne si sednout, otevřít knihu a dovolit si být znovu zvědaví.

Když budeme dnes po obřadu spolu, půjdeme se setkat do jejího oblíbeného knihkupectví.
Není to náhoda, je to přesné.
Je to místo, kde se babiččin život propojil s životy tolika dalších lidí.
Kéž tam dnes mluvíme tak, jak by si přála: tiše, s úctou, s místem pro otázky i pro smích, který neruší, ale ulevuje.

A jak ji poneseme dál?
V jednoduchosti.
V tom, že než odpovíme, zkusíme nejdřív porozumět.
V tom, že když bude doma napětí, vytáhneme formu na bábovku.
V tom, že se nezalekneme ticha – protože v něm se rodí dobrá slova.

Babi Boženko, děkujeme.
Za ruce, které hladily stránky i naše čela.
Za trpělivost, která nebyla samozřejmá.
Za humor, který nikdy nezranil.
Za notýsek, který mi dal odvahu psát si vlastní život.

Loučíme se s Tebou s láskou.
A víme, že kdykoli otevřeme knihu, rozvlní se v nás tvůj hlas.
To nejdůležitější jsi nám už přečetla.
Teď je řada na nás.

Tato řeč byla vytvořena pomocí smutecnireci.cz.Odpovězte na pár otázek a vygenerujte si vlastní personalizovanou řeč hned teď nasmutecnireci.cz

Vytvořte si vlastní personalizovanou řeč na smutecnireci.cz